NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 19. mája 2009 [1]

1. V prejednávanej veci je Súdny dvor po prvýkrát požiadaný o výklad dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky [2] a obzvlášť článku 4 tohto dohovoru, ktorý zavádza mechanizmus umožňujúci určiť rozhodné právo pre zmluvu v prípade absencie jeho voľby zmluvnými stranami.

2. V tejto veci bol Súdny dvor požiadaný, aby rozhodol o otázke, aké je podľa tohto ustanovenia rozhodné právo pre zmluvu, ktorej predmetom je poskytnutie dopravného prostriedku na prepravu tovaru na konkrétnu cestu.

3. Článok 4 ods. 1 prvá veta rímskeho dohovoru stanovuje základné pravidlo určujúce rozhodné právo pre zmluvu v prípade absencie jeho voľby zmluvnými stranami, doplnené všeobecnou domnienkou v odseku 2 tohto článku a zvláštnou domnienkou uvedenou v odseku 4 tohto článku, ktoré sa uplatní na zmluvu o preprave tovaru.

4. Okrem toho sa má Súdny dvor vyjadriť k otázke, či sa na zmluvu, akou je zmluva dotknutá vo veci samej, môže podľa článku 4 ods. 1 druhej vety rímskeho dohovoru sčasti uplatniť právny poriadok iného štátu, ktorý je odlišný od právneho poriadku štátu, s ktorým má celá zmluva najužšiu väzbu.

5. V týchto návrhoch uvediem dôvody, pre ktoré sa domnievam, že sa na zmluvu, ktorej predmetom je poskytnutie dopravného prostriedku na prepravu tovaru na konkrétnu cestu, nevzťahuje článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru, keďže prevádzkareň podniku povereného poskytnutím tohto dopravného prostriedku sa nachádza v štáte odlišnom od štátu, v ktorom sa nachádza miesto nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň zmluvného partnera.

6. Ďalej vysvetlím, prečo na účely určenia rozhodného práva pre takúto zmluvu musí podľa môjho názoru vnútroštátny súd zisťovať v súlade s článkom 4 ods. 1 prvou vetou rímskeho dohovoru právny poriadok štátu, s ktorým má táto zmluva najužšie väzby.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Dohovor otvorený na podpis v Ríme 19. júna 1980 (Ú. v. ES L 266, s. 1, ďalej len „rímsky dohovor“).

7. Nakoniec vysvetlím dôvody, pre ktoré zastávam názor, že sa na zmluvu vo veci samej nemôže sčasti uplatniť právny poriadok iného štátu ako je štát, s ktorým má celá zmluva najužšiu väzbu.

I — Právny rámec

8. Rímsky dohovor nadobudol účinnosť 1. apríla 1991. Vôľou zmluvných štátov bolo zabrániť množstvu existujúcich kolíznych noriem tým, že sa zjednotia pravidlá o práve, ktoré je rozhodné pre zmluvné záväzky.

9. Ustanovenia rímskeho dohovoru sa podľa článku 1 tohto dohovoru uplatnia na zmluvné záväzky vo veciach s medzinárodným prvkom, s výnimkou určitých oblastí vymenovaných v odseku 2 toho istého článku. [3]

10. Rímsky dohovor v článku 3 zakotvuje zásadu slobodnej vôle zmluvných strán. Podľa toho ustanovenia „zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia účastníci zmluvy. Voľba musí byť výslovná alebo musí dostatočne spoľahlivo vyplývať z ustanovení zmluvy alebo z okolností prípadu. Účastníci zmluvy si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť“.

11. Pri absencii voľby stanovuje rímsky dohovor na účely určenia rozhodného práva všeobecnú spoločnú zásadu pre všetky zmluvy, doplnenú o domnienky.

12. Podľa článku 4 ods. 1 tohto dohovoru „v rozsahu, v akom nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu podľa článku 3, sa zmluva spravuje právnym poriadkom štátu, s ktorým má najužšiu väzbu. Ak je však časť zmluvy oddeliteľná od jej zostatku a táto časť má užšiu väzbu s iným štátom, možno ju výnimočne posudzovať podľa právneho poriadku tohto iného štátu“.

13. Článok 4 ods. 2 rímskeho dohovoru znie takto:

„S výhradou ustanovenia odseku 5 tohto článku platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu so štátom, kde má účastník zmluvy, ktorý má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu, obvyklý pobyt v čase

3 — Ide napríklad o stav a spôsobilosť fyzických osôb, zmluvných záväzkov týkajúcich sa závetov a dedičstiev, majetkových režimov v manželstve, práv a povinností vyplývajúcich z rodinných, rodičovských a manželských vzťahov alebo z rozhodcovských zmlúv a dohody o voľbe súdu.

uzatvorenia zmluvy alebo v prípade zapísanej alebo nezapísanej právnickej osoby svoju ústrednú správu. Ak sa však zmluva uzatvorí v rámci výkonu obchodnej činnosti alebo povolania tohto účastníka, platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu s tým štátom, kde sa nachádza jeho hlavná prevádzkareň, alebo ak má podľa zmluvy plnenie poskytnúť iná ako hlavná prevádzkareň, so štátom, kde sa nachádza táto iná prevádzkareň.“

14. Zmluvy o preprave tovaru sú podriadené zvláštnej domnienke. Podľa článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru „domnienka podľa odseku 2 sa nevzťahuje na zmluvu o preprave tovaru. Ak pri tejto zmluve štát, kde má prepravca v čase uzatvorenia zmluvy hlavnú prevádzkareň, je zároveň štátom, kde sa nachádza miesto nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň odosielateľa, potom platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu s týmto štátom“.

15. Toto ustanovenie ďalej spresňuje, že „na účely tohto odseku sa zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a iné zmluvy, ak ich hlavným predmetom je preprava tovaru, považujú za zmluvy o preprave tovaru“.

16. Nakoniec rímsky dohovor uvádza možnosť vnútroštátneho súdu neuplatniť domnienku uvedenú v článku 4 ods. 2, ak nemožno určiť charakteristické plnenie, a neuplatniť domnienky uvedené v článku 4 ods. 2 až 4, ak z celkových okolností vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s iným štátom.

II — Skutkový stav a konanie vo veci samej

17. Intercontainer Interfrigo SC (ďalej len „ICF“) je spoločnosť usadená v Belgicku. Balkenende Oosthuizen BV (ďalej len „Balkenende“) a MIC Operations BV (ďalej len „MIC“) sú spoločnosti usadené v Holandsku.

18. V rámci zámeru týkajúceho sa železničnej nákladnej dopravy medzi Amsterdamom (Holandsko) a Frankfurtom (Nemecko) poskytla ICF z poverenia spoločnosti MIC spoločnosti Balkenende vagóny. ICF mala zabezpečiť železničnú prepravu a kúpila na tento účel lokomotívy a potrebné služby. MIC prenajala tretím osobám nákladnú kapacitu, ktorou disponovala, a mala zabezpečovať prevádzkovú časť prepravy.

19. Medzi zmluvnými stranami nebola uzavretá žiadna písomná zmluva. Spoločnosť ICF poslala len návrh zmluvy, určujúci belgické právo ako právo rozhodné pre túto zmluvu. Tento návrh nebol zmluvnými stranami podpísaný. Avšak medzi 20. októbrom a 13. novembrom 1998, ako aj medzi 16. novembrom a 21. decembrom 1998 došlo k plneniu dohôd.

20. ICF zaslala MIC 27. novembra 1998 prvú faktúru vo výške 107 512,50 eura zodpovedajúcu službám poskytnutým medzi 20. októbrom a 13. novembrom 1998. Druhá faktúra vo výške 67 100 eur, týkajúca sa plnení medzi 16. novembrom a 21. decembrom 1998, bola MIC zaslaná 22. decembra 1998.

21. Keďže MIC nezaplatila faktúru z 27. novembra 1998, ICF u nej 7. septembra 2001 urgovala zaplatenie tejto faktúry, ale bezvýsledne.

22. ICF podala na Rechtbank te Haarlem (Holandsko) žalobu a žiadala zaviazať Balkenende a MIC na zaplatenie faktúry z 27. novembra 1998 a príslušnej dane z pridanej hodnoty, vrátane úrokov a trov konania. ICF tvrdila, že rozhodným právom pre zmluvu je belgické právo.

23. Rozsudkom z 28. januára 2004 Rechtbank te Haarlem rozhodol, že rozhodným právom pre zmluvu je holandské právo. Keďže podľa holandského práva boli pohľadávky ICF premlčané, zamietol žalobu ako neprípustnú.

24. ICF sa odvolala na Gerechtshof te Amsterdam. Tento súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Zamietol tézu ICF, podľa ktorej si zmluvné strany vybrali belgické právo ako rozhodné právo pre zmluvu, keďže táto zmluva bola zaslaná Balkenende a MIC, ale ony ju nepodpísali.

25. ICF pred Gerechtshof uviedla, že belgické právo sa uplatní podľa článku 4 ods. 2 rímskeho dohovoru. Podľa tohto súdu mala byť predmetná zmluva posudzovaná hlavne ako zmluva o preprave tovaru v zmysle článku 4 ods. 4 poslednej vety tohto dohovoru. Okrem toho mala táto zmluva podľa uvedeného súdu užšiu väzbu s Holandskom než s Belgickom, takže domnienka obsiahnutá v článku 4 ods. 2 tohto dohovoru sa neuplatní.

26. ICF podala kasačný opravný prostriedok na Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko).

27. Vnútroštátny súd, ktorý mal pochybnosti týkajúce sa výkladu článku 4 rímskeho dohovoru, položil Súdnemu dvoru niekoľko prejudiciálnych otázok.

III — Prejudiciálne otázky

28. Hoge Raad der Nederlanden sa rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru vykladať tak, že jeho ustanovenie sa týka len zmlúv o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a na všetky ostatné druhy zmlúv o prevádzke dopravného prostriedku sa [toto] ustanovenie nevzťahuje?

2. V prípade kladnej odpovede na [prvú] otázku…, má sa článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru vykladať tak, že v rozsahu, v akom sa iné druhy zmlúv o prevádzke dopravného prostriedku týkajú aj prepravy tovaru, spadá príslušná zmluva, pokiaľ ide o túto prepravu, do pôsobnosti tohto ustanovenia a v ostatných častiach sa použiteľné právo určí podľa článku 4 ods. 2 rímskeho dohovoru?

3. V prípade kladnej odpovede na [druhú] otázku…, podľa ktorého z oboch uvedených právnych poriadkov sa má potom posudzovať námietka premlčania nárokov z tejto zmluvy?

4. V prípade, že je ťažiskom zmluvy preprava tovaru, nemá sa zohľadniť rozdelenie opísané v [druhej] otázke… a právo použiteľné pre všetky časti zmluvy sa má určiť podľa článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru?

5. Má sa osobitná úprava obsiahnutá v [článku 4 ods. 5 druhej vete] rímskeho dohovoru vykladať v tom zmysle, že domnienky [podľa článku 4 ods. 2 až 4] neplatia len vtedy, keď z celkových okolností vyplýva, že rozlišovacie kritériá uvedené v týchto ustanoveniach nemajú žiadnu ozajstnú rozlišovaciu hodnotu pre určenie rozhodného práva, alebo už aj vtedy, keď z nich vyplynie, že prevažuje väzba s iným štátom?“

IV — Posúdenie

A — *Úvodné pripomienky*

29. Je potrebné najprv spresniť, že podľa protokolov z 19. decembra 1988 [4], ktoré sa stali účinnými 1. augusta 2004, má Súdny dvor právomoc vykladať ustanovenia rímskeho dohovoru.

30. Okrem toho podľa článku 2 písm. a) prvého protokolu 89/128 má Hoge Raad der Nederlanden právo obrátiť sa na Súdny dvor, aby rozhodol o prejudiciálnej otázke vznesenej vo veci prejednávanej pred ním a týkajúcej sa výkladu ustanovení rímskeho dohovoru.

4 — Prvý protokol 89/128/EHS o výklade Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky otvorenému na podpis v Ríme 19. júna 1980 Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 48, 1989, s. 1), ako aj dohovory o pristúpení z 10. apríla 1984, 18. mája 1992 a 29. novembra 1996 a druhý protokol 89/129/EHS udeľujúci Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev určité právomoci v oblasti výkladu Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, otvoreného na podpis v Ríme 19. júna 1980 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 48, 1989, s. 17), ako aj dohovory o pristúpení z 10. apríla 1984, 18. mája 1992 a 29. novembra 1996.

B — *O prejudiciálnych otázkach*

31. Súdny dvor sa po prvýkrát žiada o výklad rímskeho dohovoru, konkrétnejšie o výklad ustanovenia tohto dohovoru zaoberajúceho sa rozhodným právom pre zmluvu pri absencii jeho voľby zmluvnými stranami.

32. Preskúmanie prejudiciálnych otázok položených vnútroštátnym súdom vyžaduje najprv predstaviť obsah systému zavedeného rímskym dohovorom.

1. Systém zavedený rímskym dohovorom

33. Členské štáty prijali rímsky dohovor, aby pokračovali v právnom zjednotení medzinárodného súkromného práva, ktoré začal Bruselský dohovor z 27. septembra 1968 o súdnej príslušnosti a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach [5].

5 — Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32. Táto dohoda bola nahradená nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/04, s. 42).

34. Cieľom tohto dohovoru je podľa jeho preambuly stanovenie jednotných pravidiel na určovanie rozhodného práva pre zmluvné záväzky. V správe o dohovore o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky [6] sa spresňuje, že tento dohovor vznikol na účely odstránenia nezrovnalostí, ktoré vyplývajú z rôznosti kolíznych noriem, najmä v oblasti zmlúv. Veľkou výhodou rímskeho dohovoru bolo podľa pána Vogelaara, v tom čase generálneho riaditeľa pre vnútorný trh a zbližovanie právnych poriadkov v Komisii, že ním bola zvýšená úroveň právnej istoty, posilnená dôvera v stabilitu právnych vzťahov, uľahčené dohody o príslušnosti na základe rozhodného práva a zvýšená ochrana získaných práv v rámci celého súkromného práva.

35. Predmetom rímskeho dohovoru je teda zjednotenie kolíznych pravidiel s cieľom určiť rovnaké právne poriadky bez ohľadu na miesto, kde je vydané rozhodnutie.

36. Na účel dosiahnutia tohto cieľa stanovuje rímsky dohovor v článku 3 zásadu slobodnej vôle zmluvných strán pri výbere rozhodného práva pre zmluvné záväzky. Podľa tejto zásady, ktorá je spoločná členským štátom, sa zmluva spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany.

37. Ako som už uviedol, článok 4 rímskeho dohovoru súdu ponúka pri absencii voľby prvky nevyhnutné na určenie rozhodného práva. Systém zavedený týmto článkom je možné podľa mňa chápať nasledujúcim spôsobom.

38. Článok 4 ods. 1 rímskeho dohovoru stanovuje, že pri absencii voľby rozhodného práva zmluvnými stranami „sa zmluva spravuje právnym poriadkom štátu, s ktorým má najužšiu väzbu. Ak je však časť zmluvy oddeliteľná od jej zostatku a táto časť má užšiu väzbu s iným štátom, možno ju výnimočne posudzovať podľa právneho poriadku tohto iného štátu“.

39. Prvá veta tohto ustanovenia, ktorá sa môže zdať trochu nejasná, v skutočnosti dobre odráža koncepcie prijaté súdmi členských štátov.

40. Z Giulianovej a Lagardeovej správy vyplýva, že vo väčšine členských štátov prevažuje objektívna koncepcia uplatnenia

6 — Správa pána Giuliana, profesora na univerzite v Miláne, a pána Lagardea, profesora na univerzite Paríž I (Ú. v. ES C 282, 1980, s. 1, ďalej len „Giulianova a Lagardeova správa“).

rozhodného práva pre zmluvu nad pevnými a rigidnými kolíznymi kritériami. [7] Pri absencii voľby rozhodného práva zmluvnými stranami musí vnútroštátny súd vyhľadať znaky umožňujúce priradiť túto zmluvu k jednému alebo druhému štátu.

41. Pokiaľ ide o článok 4 ods. 1 druhú vetu rímskeho dohovoru, tá sa vzťahuje na to, čo sa bežne nazýva „štiepenie rozhodného práva“ zmluvy. K tejto možnosti štiepenia rozhodného práva sa presnejšie vrátim v poslednej časti týchto úvah.

42. Zjavnej pružnosti článku 4 ods. 1 rímskeho dohovoru bráni celý rad domnienok uvedených v nasledujúcich odsekoch.

43. Článok 4 ods. 2 rímskeho dohovoru stanovuje, že „platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu so štátom, kde má účastník zmluvy, ktorý má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu, obvyklý pobyt v čase uzatvorenia zmluvy alebo v prípade zapísanej alebo nezapísanej právnickej osoby svoju ústrednú správu. Ak sa však zmluva uzatvorí v rámci výkonu obchodnej činnosti alebo povolania tohto účastníka, platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu s tým štátom, kde sa nachádza jeho hlavná prevádzkareň, alebo ak má podľa zmluvy plnenie poskytnúť iná ako hlavná prevádzkareň, so štátom, kde sa nachádza táto iná prevádzkareň“.

44. Giulianova a Lagardeova správa uvádza, že toto ustanovenie konkretizuje a objektivizuje pojem „najužšia väzba“ a prináša významné zjednodušenie pri určení rozhodného práva pre zmluvu pri absencii jeho voľby zmluvnými stranami. [8] Tiež spresňuje, že určenie rozhodného práva pre zmluvu „zvnútra“ umožňuje vyhnúť sa tomu, aby k určeniu rozhodného práva došlo na základe vonkajších skutočností, ktoré nemajú skutočnú väzbu so zmluvou, ako sú napríklad štátna príslušnosť zmluvných strán alebo miesto uzavretia zmluvy. [9]

45. Voľba práva miesta pobytu, ústrednej správy alebo prevádzkarne dodávateľa charakteristického plnenia ako rozhodného práva pre zmluvu môže byť takisto podľa mňa vysvetlená skutočnosťou, že toto právo má tú výhodu, že ide o právny poriadok, s ktorým sa môže dodávateľ tohto plnenia najmä bez jazykových prekážok ľahko oboznámiť a s jeho použitím môže oprávnene počítať.

46. Okrem toho z dôvodu svojej podnikateľskej činnosti bude dodávateľ charakteristického plnenia povinný uzavrieť viac zmlúv. Zdá

7 — Pozri článok 4 ods. 1 Giulianovej a Lagardeovej správy.

8 — Pozri článok 4 ods. 3 siedmy pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy.

9 — Pozri článok 4 ods. 3 druhý pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy.

sa teda z praktických dôvodov vhodné, aby sa na všetky zmluvy, ktoré uzavrel, vzťahoval rovnaký právny poriadok. Bolo by možné namietať, že to platí aj v prípade zmluvného partnera v rámci synalagmatickej zmluvy. Avšak vo veľkej väčšine prípadov protiplnenie spočíva výlučne v zaplatení sumy peňazí.

47. Preto sa voľba práva miesta pobytu, ústrednej správy alebo prevádzkarne dodávateľa charakteristického plnenia ako rozhodného práva pre zmluvu zdá byť vhodnejšia.

48. Na túto všeobecnú domnienku sa vzťahujú dve výnimky, vymenované v článku 4 ods. 3 a 4 rímskeho dohovoru.

49. Po prvé, „ak predmetom zmluvy je právo k nehnuteľnosti alebo právo na užívanie nehnuteľnosti, platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu so štátom, kde sa nachádza nehnuteľnosť“.

50. Podriadenie tohto typu zmluvy zvláštnej domnienke, ktorá označuje *lex rei sitae*, môže byť vysvetlené skutočnosťou, že v tomto prípade spočíva ťažisko zmluvy v samotnej nehnuteľnosti.

51. Okrem toho sa zdá, že to je dôvod, pre ktorý Giulianova a Lagardeova správa spresňuje, že článok 4 ods. 3 rímskeho dohovoru sa nevzťahuje na zmluvy, ktorých predmetom je výstavba alebo oprava nehnuteľností.[10] V takýchto zmluvách nie je predmetom právo k nehnuteľnosti, ale poskytnutie služby, napríklad práce na tejto nehnuteľnosti. V takomto prípade sa môžeme domnievať, že rozhodné právo pri absencii jeho voľby zmluvnými stranami je určené všeobecnou domnienkou a bude ním právo miesta pobytu dodávateľa charakteristického plnenia.

52. Po druhé článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru stanovuje, že „domnienka podľa odseku 2 sa nevzťahuje na zmluvu o preprave tovaru. Ak pri tejto zmluve štát, kde má prepravca v čase uzatvorenia zmluvy hlavnú prevádzkareň, je zároveň štátom, kde sa nachádza miesto nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň odosielateľa, potom platí domnienka, že zmluva má najužšiu väzbu s týmto štátom. Na účely tohto odseku sa zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a iné zmluvy, ak ich hlavným predmetom je preprava tovaru, považujú za zmluvy o preprave tovaru“.

53. Stanovenie zvláštnej domnienky pre zmluvu o preprave tovaru môže byť vysvetlené skutočnosťou, že v medzinárodných vzťahoch

10 — Pozri článok 4 ods. 4 štvrtý pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy.

je časté, že miesto obvyklého pobytu dodávateľa charakteristického plnenia, teda prepravcu, lebo hlavný predmet tejto zmluvy je premiestnenie tovaru, nemá so zmluvou objektívne úzku väzbu. To je napríklad aj prípad prepravcu usadeného v Nemecku, ktorý je poverený francúzskym odosielateľom prepravou tovaru z Francúzska do Talianska.

54. Zmluva sa teda bude riadiť právnym poriadkom tohto štátu len vtedy, ak sa štát, na území ktorého má prepravca svoj obvyklý pobyt, zhoduje so štátom, v ktorom sa nachádza miesto nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň zmluvného partnera. Dochádza teda k súbehu viacerých faktorov vzťahujúcich sa na jedno miesto.

55. Ak tieto dve podmienky nie sú splnené, článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru sa neuplatní.

56. Toto ustanovenie nespresňuje, aké riešenie by malo byť prijaté.

57. Možno sa oprávnene domnievať, že súd poverený určením rozhodného práva pre zmluvu sa v takejto situácii musí odvolať na všeobecné pravidlo zavedené článkom 4 ods. 1 tohto dohovoru. Môže tiež zvážiť prvky zmluvy, ktoré mu umožňujú zistiť územné ťažisko zmluvy.

58. Vyvstáva otázka, či sa na uvedenú situáciu nebude vzťahovať všeobecná domnienka stanovená v článku 4 ods. 2 tohto dohovoru. Z nasledujúcich dôvodov si myslím, že to nenastane.

59. Pripomínam, že článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru stanovuje, že „domnienka podľa odseku 2 sa nevzťahuje na zmluvu o preprave tovaru“.

60. Zastávam názor, že táto prvá veta musí byť chápaná v tom zmysle, že ak nie je zhoda medzi miestom, kde sídli prepravca, a miestom nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavnej prevádzkarne odosielateľa, domnienka v odseku 2 sa v žiadnom prípade neuplatní.

61. Zvláštna domnienka stanovená v článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru v skutočnosti znamená uplatnenie práva miesta sídla dodávateľa charakteristického plnenia, teda prepravcu.

62. Ako som už uviedol, autori rímskeho dohovoru sa domnievali, že miesto sídla prepravcu nepredstavuje dostatočný prvok na to, aby sa zmluva riadila právnym poriadkom tohto miesta sídla. Iný prvok, a to miesto nakladania, vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň odosielateľa, tak musí potvrdiť úzku väzbu zmluvy so štátom miesta sídla prepravcu.

63. Keďže sa uvedení autori usilovali o to, aby podriadenie zmluvy o preprave tovaru právu miesta sídla prepravcu podliehalo týmto podmienkam, domnievam sa, že v prípade nesplnenia podmienok by bol odkaz na všeobecnú domnienku stanovenú v článku 4 ods. 2 rímskeho dohovoru v rozpore s článkom 4 ods. 4 tohto dohovoru.

64. Ako som už spresnil, zmluva o preprave tovaru je zložitou zmluvou a prvky kolíznych kritérií sú v jej prípade početné a rozptýlené. Prepravca môže byť usadený vo Francúzsku, odosielateľ môže byť usadený v Taliansku a preprava sa môže uskutočňovať medzi Holandskom a Belgickom. Nezdá sa, že by jedno z týchto miest prevažovalo nad iným. Najmä z tohto dôvodu sa podľa môjho názoru zmluva o preprave tovaru stala predmetom zvláštnej domnienky rímskeho dohovoru.

65. Domnievam sa, že ak podmienky článku 4 ods. 4 tohto dohovoru nie sú splnené, musí súd z prípad na prípad hľadať štát, ktorý má najužšiu väzbu so zmluvou v súlade so všeobecným pravidlom uvedeným v článku 4 ods. 1 tohto dohovoru. [11]

66. Aj keď rímsky dohovor prostredníctvom systému domnienok smeruje k zavedeniu väčšej predvídateľnosti pri uplatňovaní kolíznych noriem, existuje prvok prevzatý nariadením Rím I, ktorý preukazuje, že bola zachovaná určitá pružnosť v systéme tohto dohovoru.

11 — Zdá sa, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, s. 6, ďalej len „nariadenie Rím I“) odstraňuje túto medzeru, ktorá vznikla v článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru. Ak totiž podľa článku 5 ods. 1 nariadenia Rím I, uplatňovaného na zmluvy o preprave tovaru, nie sú splnené podmienky uvedené v článku 4 ods. 4 tohto dohovoru a prevzaté do nariadenia Rím I, uplatní sa právny poriadok krajiny, kde sa nachádza miesto určenia, ako sa dohodli zmluvné strany. Je možné sa domnievať, že právna istota a predvídateľnosť rozhodného práva prevážili nad aplikačnou pružnosťou kolízneho pravidla.

67. Článok 4 ods. 5 rímskeho dohovoru stanovuje, že „odsek 2 sa neuplatní, ak nemožno určiť charakteristické plnenie. Domnienky uvedené v odseku 2 [až] 4 sa neuplatnia, ak z celkových okolností vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s iným štátom“.

68. Toto ustanovenie musí byť podľa mňa vykladané takto. Ak charakteristické plnenie nemôže byť určené, je prostredníctvom článku 4 ods. 5 rímskeho dohovoru odkázané na všeobecné pravidlo stanovené v článku 4 ods. 1 tohto dohovoru, ktoré stanovuje, že zmluva sa spravuje právnym poriadkom štátu, s ktorým má najužšiu väzbu.

69. Okrem toho aj v prípade, keď je charakteristické plnenie určené, domnienka uvedená v článku 4 ods. 2 tohto dohovoru sa neuplatní, ak z celkových okolností vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s iným štátom. To isté platí aj v prípade domnienok uvedených v článku 4 ods. 3 a 4 rímskeho dohovoru.

70. Giulianova a Lagardeova správa uvádza, že z dôvodu, že rímsky dohovor stanovuje kolízne pravidlo všeobecnej povahy, ktoré sa uplatňuje na takmer všetky druhy zmlúv, bol vytvorený článok 4 ods. 5 ako nevyhnutná protiváha ponechávajúca určitú mieru voľnej úvahy súdu vždy v prípade, keď celkové okolnosti preukazujú, že väzba, ktorá bola na začiatku považovaná za najužšiu, bola nahradená inou väzbou. [12]

71. Uplatnenie článku 4 ods. 5 rímskeho dohovoru je predmetom diskusie. Vznikajú tu totiž dve tendencie. Podľa prvej tendencie je toto ustanovenie subsidiárne vzhľadom na všeobecnú domnienku a zvláštne domnienky. Zdá sa, že túto menšinovú tendenciu prijali škótske a holandské súdy. Uvedené ustanovenie sa uplatní len vtedy, ak so zreteľom na zvláštne okolnosti prejednávaného prípadu hlavná prevádzkareň dodávateľa plnenia charakteristického pre zmluvu nemá ako hraničný ukazovateľ skutočný význam. [13]

12 — Pozri článok 4 ods. 7 štvrtý a piaty pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy.

13 — Pozri najmä rozsudky Hoge Raad der Nederlanden z 25. septembra 1992, Société Nouvelle des Papeteries de l'AA SA/BV Machinefabriek BOA, *Nederlandse Jurisprudentie*, 1992, č. 750, ako aj Court of Session (Škótsko) (Spojené kráľovstvo) z 12. júla 2002, Caledonia Subsea Ltd/Micoperi Srl, 2002 SLT 1022.

72. Domnienky uvedené v článku 4 ods. 2 až 4 rímskeho dohovoru sa v takomto prípade považujú za silné.

73. Druhá tendencia, ktorá existuje, pokiaľ ide o článok 4 ods. 5 tohto dohovoru, je voľnejšia a pružnejšia. Zdalo by sa, že odchýlenie od týchto domnienok sa uskutočňuje bez striktných pravidiel [14], keďže súdy rozhodujú o uplatnení tohto ustanovenia buď bez toho, aby sa predtým zaoberali domnienkami, alebo s odôvodnením vylúčenia týchto domnienok.

74. Zastávam názor, že z dôvodov súvisiacich s dodržaním zásady právnej istoty a na účely zaručenia predvídateľnosti, čo je cieľ, ku ktorému smeruje rímsky dohovor, je potrebné uplatniť článok 4 ods. 5 tohto dohovoru v prípade, ak bolo preukázané, že domnienky uvedené v článku 4 ods. 2 až 4 tohto dohovoru neodrážajú skutočnú väzbu zmluvy k takto určenému miestu. [15]

75. Ako som už uviedol, rímsky dohovor bol prijatý na účely odstránenia nezrovnalostí, ktoré vyplývajú z rôznosti kolíznych noriem a posilnenia predvídateľnosti uplatnenia pravidiel. Nariadenie Rím I prevzalo tieto ciele. V odôvodnení č. 16 tohto nariadenia sa uvádza, že „s cieľom prispievať k všeobecnému cieľu tohto nariadenia, ktorým je právna istota v európskom justičnom priestore, kolízne normy by mali mať vysoký stupeň predvídateľnosti“.

76. S cieľom posilniť úroveň právnej istoty autori rímskeho dohovoru dbali na zavedenie týchto domnienok. Tieto domnienky majú určiť právny poriadok štátu, ktorého väzby so zmluvou sú považované za najsilnejšie. Ide napríklad o nájomnú zmluvu, pri ktorej rozhodné právo bude určené na základe článku 4 ods. 3 tohto dohovoru, teda uplatní sa na ňu právny poriadok štátu, kde sa nachádza dotknutá nehnuteľnosť.

14 — Pozri najmä rozsudok Cour de cassation (Francúzsko) z 19. decembra 2006 (cass com č. 05-19.723). Cour de cassation rozhodol, že „na základe článku 4 ods. 1 rímskeho dohovoru sa zmluva spravuje právnym poriadkom štátu, s ktorým má najužšiu väzbu, a že z odseku 2 v spojení s odsekom 5 vyplýva, že na určenie čo najvhodnejšieho právneho poriadku musí súd, ktorému bola vec predložená, pristúpiť k porovnaniu väzieb, ktoré existujú jednak medzi zmluvou a štátom, v ktorom má zmluvná strana, ktorá dodáva plnenie charakteristické pre zmluvu, v okamihu uzavretia zmluvy svoj obvyklý pobyt, a jednak medzi zmluvou a druhým dotknutým štátom, a mal by vyhľadať štát, s ktorým má zmluva najužšiu väzbu“. Pozri tiež rozsudok High Court of Justice (England & Wales) (Spojené kráľovstvo) z 13. decembra 1993, Bank of Baroda/Vysya Bank, 1994, 2 Lloyd's Rep. 87, 93, v ktorom sa anglický súd odchýlil od domnienky uvedenej v článku 4 ods. 2 rímskeho dohovoru v prospech článku 4 ods. 5 tohto dohovoru, ktorý viaže zmluvu na právny poriadok, s ktorým má podľa okolností každého prípadu najužšie väzby.

15 — Pozri v tomto zmysle Zelenú knihu o premene rímskeho dohovoru z roku 1980 o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky na nástroj Spoločenstva, ako aj o jeho modernizácii [KOM(2002) 654 v konečnom znení, s. 27 a 28].

77. Avšak, a to je podľa mňa dôvod existencie článku 4 ods. 5 tohto dohovoru, ak sa súd domnieva, že takto určené právo štátu nemá k zmluve skutočnú väzbu, potom sa domnienky, ktoré sú vyvrátiteľnými domnienkami [16], neuplatnia [17].

78. Ak sa vrátime k príkladu nájomnej zmluvy, je možné sa domnievať, že takáto zmluva medzi dvoma francúzskymi štátnymi príslušníkmi, ktorej predmetom je sezónny prenájom v Taliansku, bude mať najužšie väzby s Francúzskom. V tomto prípade viaceré prvky vedú do iného štátu, ako je štát určený na základe domnienky. Obe zmluvné strany sú francúzskymi štátnymi príslušníkmi, zmluva bola nepochybne uzavretá vo Francúzsku a je *a priori* v ich záujme, aby rozhodným právom pre zmluvu bol francúzsky právny poriadok, už len z jazykových dôvodov, a tiež preto, lebo sa predpokladá ich znalosť tohto práva.

79. Táto pružnosť pri uplatnení kolízneho pravidla môže byť odôvodnená snahou nestanovovať svojvoľne právny poriadok štátu, ktorý má v konečnom dôsledku so zmluvou málo skutočných väzieb.

80. Rovnako je možné nájsť určitú pružnosť pri uplatnení kolízneho pravidla v článku 4 ods. 1 druhej vete rímskeho dohovoru. Toto ustanovenie stanovuje, že ak je časť zmluvy oddeliteľná od jej zostatku a táto časť má užšiu väzbu s iným štátom, možno ju výnimočne posudzovať podľa právneho poriadku tohto iného štátu.

81. Zdá sa, že otázka štiepenia rozhodného práva bola prejednávaná v pracovnej skupine poverenej vypracovaním návrhu rímskeho dohovoru.

82. V Giulianovej a Lagardeovej správe sa uvádza, že „žiadna delegácia si neželala podporu štiepenia rozhodného práva“, ale že „väčšina znalcov sa stavala v prospech ponechania [takejto] možnosti otvorenej… pod podmienkou, že [súd] ju použije iba výnimočne a na samostatnú a oddeliteľnú časť vo vzťahu k zmluve a nie ku sporu“ [18].

83. Podľa profesora Lagardea je pojem oddeliteľnosť zmluvy potrebné chápať striktne. Predovšetkým platí, že dve povinnosti nie sú oddeliteľné len z dôvodu, že k ich plneniu dochádza v dvoch odlišných štátoch. Profesor

16 — Pozri článok 4 ods. 9 Giulianovej a Lagardeovej správy.

17 — Táto možnosť bola prevzatá do článku 4 ods. 3 nariadenia Rím I.

18 — Pozri článok 4 ods. 8 druhý pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy. Pozri tiež článok 3 ods. 4 tejto správy.

Lagarde uvádza, že aby časť zmluvy mohla byť považovaná za oddeliteľnú, je potrebné, aby bola predmetom oddeleného riešenia, nezávislého od riešenia poskytnutého pre ostatné prvky zmluvy. [19]

84. Zmluva obsahujúca zároveň predaj materiálu a prísľub technickej pomoci by mohla teda podliehať odlišným zákonom, keďže tieto dva aspekty sú objektívne oddeliteľné. [20]

85. Spresňujem tiež, že Giulianova a Lagardeova správa uvádza, že „slovo ‚výnimočne' sa má vykladať v tom zmysle, že súd môže pristúpiť k štiepeniu rozhodného práva v čo najmenej prípadoch". [21]

86. Rozhodnutie umožniť štiepenie rozhodného práva len výnimočne je možné ľahko pochopiť ako snahu nezasahovať do ucelenosti zmluvy a nepripúšťať voľby rozhodného práva, ktoré by viedli k protichodným výsledkom. [22]

87. Samotné vnútroštátne súdy sú zdržanlivé, pokiaľ ide o štiepenie rozhodného práva. Court of Appeal (England & Wales) (Spojené kráľovstvo) napríklad uviedol, že štiepenie rozhodného práva môže byť predpokladané iba pre odlišné a autonómne ustanovenia v rámci tej istej zmluvy, ktoré je možné posudzovať oddelene od zostatku tejto zmluvy. [23]

88. Takisto Bundesgerichtshof (Nemecko) už dlho pred vypracovaním rímskeho dohovoru uviedol, že vo všeobecnosti je potrebné určiť ťažisko zmluvy a uplatniť jedno právo na jeden právny vzťah. [24]

89. Štiepenie rozhodného práva pre zmluvy obsahuje obmedzenia a musí sa teda uplatniť výnimočne. Nesmie viesť k zániku hlavného cieľa rímskeho dohovoru, ktorým je zabezpečenie určitej predvídateľnosti pri uplatňovaní kolíznych noriem.

19 — LAGARDE, P.: Le nouveau droit international privé des contrats après l'entrée en vigueur de la Convention de Rome du 19 juin 1980. In: *RC Dip.* 1991, 80(2), apríl — jún, s. 287.

20 — Mayer, P., Heuzé, V.: *Droit international privé.* 9. vyd. Paris: Montchrestien, 2007, č. 710.

21 — Pozri článok 4 ods. 8 štvrtý pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy.

22 — Pozri článok 3 ods. 4 prvý pododsek Giulianovej a Lagardeovej správy.

23 — Rozsudok z 28. júla 1998, The Governor and Company of Bank of Scotland of the Mound/Butcher, 1998, EWCA Civ 1306. Pozri tiež rozsudky High Court of Justice (England & Wales) zo 6. novembra 2001, CGU International Insurance plc/Szabo & Ors., 2002 1 All ER (Comm) 83, a zo 4. marca 2003, American Motorists Insurance Co (Amico)/Cellstar Corp & Anor, 2003, EWCA Civ 206, bod 33.

24 — Rozsudok Bundesgerichtshof zo 7. mája 1969, VIII ZR 142/68, DB 1969, 1053.

90. Teraz preskúmam prejudiciálne otázky so zreteľom na tieto úvahy.

2. Prejudiciálne otázky

91. Podľa môjho názoru je potrebné sa prejudiciálnymi otázkami zaoberať takýmto spôsobom.

92. Najprv chce vnútroštátny súd prvou prejudiciálnou otázkou v zásade zistiť, či sa na zmluvu, akou je zmluva v prejednávanom prípade, vzťahuje pôsobnosť článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru.

93. Ďalej vo svojej piatej otázke žiada Súdny dvor, aby spresnil pôsobnosť článku 4 ods. 5 tohto dohovoru, ktorý stanovuje, že domnienky uvedené v článku 4 ods. 2 až 4 tohto dohovoru sa neuplatnia, ak z celkových okolností vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s iným štátom.

94. Nakoniec sa vnútroštátny súd vo svojej druhej, tretej a štvrtej otázke pýta na možnosti použitia štiepenia rozhodného práva pre takú zmluvu, akou je zmluva v prejednávanom prípade. Kladie si túto otázku najmä vzhľadom na skutočnosť, že podľa uplatňovaného rozhodného práva sa premlčacie lehoty práv vyplývajúcich zo zmluvy odlišujú.

95. Myslím si, že je potrebné skúmať prvú a piatu otázku spoločne. Týmto otázkam rozumiem tak, že vnútroštátny súd požaduje, aby Súdny dvor, s prihliadnutím na systém zavedený článkom 4 rímskeho dohovoru, určil rozhodné právo pre zmluvu, akou je zmluva prejednávaná vo veci samej.

96. Na jednej strane uvediem dôvody, pre ktoré sa domnievam, že sa na túto zmluvu nemôže vzťahovať článok 4 ods. 4 tohto dohovoru, a na strane druhej dôvody, pre ktoré sa domnievam, že na účely určenia rozhodného práva pre túto zmluvu musí vnútroštátny súd určiť štát, ktorý ma najužšie väzby s predmetnou zmluvou podľa článku 4 ods. 1 tohto dohovoru.

97. Nakoniec uvediem dôvody, pre ktoré zastávam názor, že táto zmluva nemôže byť predmetom štiepenia rozhodného práva.

a) O uplatnení systému zavedeného článkom 4 rímskeho dohovoru na predmetnú zmluvu

98. Vnútroštátny súd chce vedieť, či zmluva plnená medzi ICF a MIC môže byť kvalifikovaná ako zmluva o preprave tovaru a či môže patriť do pôsobnosti článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru.

99. Pripomínam, že podľa tejto zmluvy ICF z poverenia spoločnosti MIC poskytla spoločnosti Balkenende vagóny a zabezpečila železničnú prepravu tovaru medzi Amsterdamom a Frankfurtom. MIC, ktorá prenajala tretej osobe nákladnú kapacitu, ktorou disponovala, sama zabezpečovala prevádzkovú časť prepravy.

100. Vnútroštátny súd tiež uvádza, že ICF je spoločnosťou usadenou v Belgicku, zatiaľ čo Balkenende a MIC majú sídla na území Holandska.

101. Ako som už uviedol v bode 54 týchto návrhov, článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru sa má uplatniť len vtedy, ak štát, na území ktorého sídli prepravca, je zároveň miestom nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavnej prevádzkarne odosielateľa. V tomto štádiu analýzy nezáleží na tom, či zmluva uzavretá medzi ICF na jednej strane a Balkenende a MIC na strane druhej môže byť považovaná za zmluvu o preprave tovaru v zmysle tohto ustanovenia.

102. V prejednávanom prípade je tiež nutné konštatovať, že tieto miesta nie sú zhodné. ICF je usadená v Belgicku, zatiaľ čo zmluvní partneri Balkenende a MIC sú usadení v Holandsku. Okrem toho sa preprava uskutočnila medzi Amsterdamom a Frankfurtom, čo znamená, že nakladanie tovaru sa uskutočnilo v Holandsku a vykladanie tovaru v Nemecku.

103. Preto si myslím, že za predpokladu, že by prejednávaná zmluva bola kvalifikovaná ako zmluva o preprave tovaru v zmysle článku 4 ods. 4 rímskeho dohovoru, nespadala by do pôsobnosti tohto ustanovenia preto, lebo by neboli splnené požadované podmienky.

104. V súlade s tým, čo som uviedol predtým, ak podmienky tohto ustanovenia nie sú splnené, zastávam názor, že sa uplatní všeobecné pravidlo uvedené v článku 4 ods. 1 rímskeho dohovoru.

105. Vnútroštátny súd musí teda určiť štát, ktorý má najužšie väzby so zmluvou prejednávanou vo veci samej. Pri tomto vyhľadávaní môžu byť zohľadnené viaceré prvky. Najmä je možné prihliadnuť na miesto uzavretia zmluvy, miesto plnenia zmluvy, miesto sídla zmluvných strán a miesto predmetu zmluvy. Tieto prvky súd dovedú na miesto styčného bodu, teda k ťažisku zmluvy.

106. Zdá sa, že prvky poskytnuté vnútroštátnym súdom vedú k tomu, že ťažiskom zmluvy je Holandsko. Pripomínam, že ICF je usadená v Belgicku, Balkenende a MIC v Holandsku a preprava sa uskutočnila z Amsterdamu do Frankfurtu.

107. Preto by sa na túto zmluvu mal uplatniť holandský právny poriadok. V každom prípade vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vyhľadal, s ktorým štátom má zmluva najužšie väzby.

108. So zreteľom na tieto skutočnosti zastávam názor, že sa na zmluvu, ktorej predmetom je poskytnutie dopravných prostriedkov na prepravu tovaru na konkrétnu cestu, nevzťahuje článok 4 ods. 4 rímskeho dohovoru, keďže prevádzkareň podniku povereného poskytnutím tohto dopravného prostriedku sa nachádza v štáte odlišnom od štátu, v ktorom sa nachádza miesto nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň zmluvného partnera.

109. Myslím si, že vnútroštátny súd musí na účely určenia rozhodného práva pre takúto zmluvu v súlade s článkom 4 ods. 1 rímskeho dohovoru vyhľadať štát, s ktorým má táto zmluva najužšie väzby.

b) O možnosti štiepenia rozhodného práva

110. Vnútroštátny súd sa svojou druhou, treťou a štvrtou otázkou pýta, či sa môže uplatniť štiepenie rozhodného práva na takú zmluvu, akou je zmluva prejednávaná vo veci samej. Kladie si túto otázku najmä vzhľadom na skutočnosť, že podľa uplatneného rozhodného práva sa premlčacie lehoty práv vyplývajúcich zo zmluvy odlišujú.

111. Myslím si, že týmito otázkami chce vnútroštátny súd v skutočnosti zistiť, či povinnosť Balkenende a MIC poskytnúť protiplnenie k plneniu, ktoré poskytla ICF, môže byť oddelené od zostatku zmluvy uzavretej stranami, pričom ide o to, či je podľa rozhodného práva pohľadávka ICF premlčaná, alebo nepremlčaná.

112. Ako som už uviedol, štiepenie rozhodného práva je stanovené výnimočne v článku 4 ods. 1 druhej vete rímskeho dohovoru.

113. Štiepenie rozhodného práva má v konečnom dôsledku význam len vtedy, ak sa časť zmluvy, na ktorú sa má uplatniť odlišné právo, oddeľuje od zostatku zmluvy autonómnym spôsobom a ak má táto časť užšie väzby s iným štátom.

114. V prejednávanej veci sa mi zdá náročné predstaviť si štiepenie rozhodného práva. Predmetom zmluvy uzavretej medzi ICF na jednej strane a Balkenende a MIC na strane druhej je jediné plnenie, ktorým je poskytnutie dopravných prostriedkov na prepravu tovaru na konkrétnu cestu a ktorej protiplnenie je zaplatenie sumy peňazí. Zdá sa, že táto reciprocita povinností zmluvných strán znamená, že je nutné uplatniť jediné rozhodné právo pre zmluvu.

115. To by podľa mňa neplatilo v prípade, ak by predmetná zmluva obsahovala početné, navzájom od seba oddeliteľné povinnosti, ako napríklad povinnosť po preprave tovaru do Frankfurtu tento tovar dodať na nemeckom území. Tieto dve povinnosti sa mi zdajú byť objektívne oddeliteľné.

116. Okrem toho dodávam, že ak by aj jedna časť zmluvy vo veci samej mohla byť oddeliteľná od zostatku zmluvy, nič to nezmení na skutočnosti, že v súlade s článkom 4 ods. 1 druhou vetou rímskeho dohovoru sa súd musí uistiť, že táto autonómna časť ma užšie väzby s právom iného štátu. So zreteľom na to, čo som uviedol v bodoch 106 a 107 týchto návrhov, sa mi zdá náročné dosiahnuť to, aby sa na zmluvu vzťahoval belgický právny poriadok, podľa ktorého, ako pripomínam, nie je pohľadávka ICF premlčaná.

117. Preto zastávam názor, že na zmluvu, ktorej predmetom je poskytnutie dopravného prostriedku na prepravu tovaru na konkrétnu cestu, sa článok 4 ods. 1 druhá veta rímskeho dohovoru neuplatní.

V — Návrh

118. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden, odpovedal takto:

Na zmluvu, ktorej predmetom je poskytnutie dopravného prostriedku na prepravu tovaru na konkrétnu cestu, sa nevzťahuje článok 4 ods. 4 Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky otvoreného na podpis v Ríme 19. júna 1980 (rímsky dohovor), keďže prevádzkareň podniku poverená poskytnutím tohto dopravného prostriedku sa nachádza v štáte odlišnom od štátu, v ktorom sa nachádza miesto nakladania alebo vykladania tovaru alebo hlavná prevádzkareň zmluvného partnera.

Rozhodným právom pre takúto zmluvu je v súlade s článkom 4 ods. 1 prvou vetou rímskeho dohovoru právo, s ktorým má zmluva najužšiu väzbu. Túto väzbu je možné vyvodiť napríklad zo skutočnosti, že v zmluve, akou je zmluva prejednávaná vo veci samej, sú zmluvní partneri usadení v Holandsku a miesto nakladania tovaru sa nachádza v tom istom štáte.

Článok 4 ods. 1 druhá veta rímskeho dohovoru má byť vykladaný v tom zmysle, že sa na časť zmluvy môže uplatniť právny poriadok iného štátu v prípade, ak túto časť zmluvy možno oddeliť od zostatku zmluvy ako samostatnú časť. Tejto požiadavke nezodpovedá zmluva prejednávaná vo veci samej, ktorej predmetom je jediné plnenie, a to poskytnutie dopravného prostriedku na prepravu tovaru na konkrétnu cestu.